

REPUBLIKA
SLOVENIJA

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

VARUH
ČLOVEKOVIH
PRAVIC

Podpisnik: Dijana Možina Zupanc
Izdajatelj: Republike Slovenija
Št.certifikata: c6 b1 27 25 00 00 00 56 7
Potek veljavnosti: 07.02.2028
Čas podpisa: 13:28, 17.09.2025
Ref.št. dokumenta: 0.1 - 26 / 2025 - 1

Varuh človekovih pravic
Dunajska cesta 56
1000 Ljubljana

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
gp.mope@gov.si

g. Uroš Vajgl
državni sekretar

Številka: 0.1-26/2025-1-11309
Datum: 17. 09. 2025

**Zadeva: Podaja pripomb k predlogu Uredbe o mejnih vrednostih
kazalcev hrupa v okolju**

Spoštovani,

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) se je v okviru javne obravnave seznanil s predlogom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (v nadaljevanju: Uredba).

Varuh sicer ni bil posebej povabljen k podaji pripomb, vendar z vidika preteklih zavzetih stališč in vsebine Uredbe, ki od predhodnega, kot neustavno prepoznanega podzakonskega predpisa v bistvenem ne odstopa, podajamo Varuhova v preteklosti zavzeta stališča in predloge. V nadaljevanju si sicer pridržujemo pravico podaje dodatnih pripomb, priporočil in mnenj v skladu z Zakonom o varuhu človekovih pravic (ZVarCP), če bomo na podlagi obravnave pobud oziroma širših vprašanj zaznali neustreznost predlaganih rešitev z vidika ustavno zagotovljene pravice do zdravega življenjskega okolja kot drugih ustavnih načel, ki zadevajo človekove pravice in temeljne svoboščine.

Uvodoma izpostavljamo, da je Varuh že večkrat podal priporočila, ki zadevajo področje normativne ureditve hrupa in ki (kolikor razberemo iz vsebine predlagane Uredbe) pri pripravi novega predpisa niso bila upoštevana. V letu 2018 smo priporočili, da se pri umeščanju vetrnih elektrarn v prostor do sprejetja ustreznih predpisov upošteva previdnostno načelo iz Zakona o varstvu okolja (ZVO-1), med drugim tudi zaradi zaznane pravne praznine na področju regulacije nizkofrekvenčnega hrupa. Tudi sicer smo v letu 2023 Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS) podali priporočilo, naj v duhu brezpogojnega spoštovanja načela pravne države nemudoma odpravi z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-441/18-23 s 6. 7. 2022 ugotovljeno protiustavnost trenutno veljavne Uredbe, saj tega v postavljenem roku, tj. do 22. 7. 2023, ni storila. Varuhovo priporočilo je dodatno poudarilo pomen medresorskega sodelovanja,

s čimer bi se ustrezno naslovili tudi vsebinske pripombe, ki jih je v času sprejemanja veljavne Uredbe podala civilna družba.

I. O ARBITRARNI DOLOČITVI VIROV HRUPA

Uredba o hrupu v 2. in 3. členu arbitrarno in v nasprotju z 21. členom Zakona o vladi (ZVRS) ter Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (v nadaljevanju: Direktiva 2002/49/ES) opredeljuje vire hrupa.

ZVRS v 21. členu določa, da lahko Vlada RS z uredbo podrobneje ureja in razčlenjuje v zakonu določena razmerja v skladu z namenom in s kriteriji zakona oziroma drugega predpisa. V tem delu ZVO-2 Vladi RS ne daje pooblastil, da bi lahko v uredbi samovoljno določala, kaj so oz. niso viri hrupa, saj gre za pojem, ki je integralen del varstva okolja, zato ga ni mogoče predpisati v podzakonskem aktu in to celo v nasprotju s spoznanji znanosti in znanstvene doktrine ter evropskimi direktivami. Uredba o hrupu je tako med drugim samovoljno določila, da del okoljskega hrupa, ki ga povzročajo ladje, ni hrup (7. točka drugega odstavka 2. člena) in da vir hrupa niso ceste z manj kot 1.000.000 vozil letnega prometa, železniške proge z manj kot 10.000 letnimi prevozi, skladišča z manj kot 10.000 ton letnega pretovora, odprta parkirišča z manj kot 1.000.000 letnega pretoka vozil in pa gradbišča, za katera ni treba izvesti presoje vplivov na okolje (22. točka prvega odstavka 3. člena).

S tem je Uredba o hrupu brez kakršnihkoli utemeljenih razlogov, ki bi to opravičevali, legalizirala neomejeno obremenjevanje prebivalcev s hrupom iz nekaterih (zelo pogostih) virov hrupa. S tem je po mnenju Varuha kršeno načelo enakosti pred zakonom (tako med prebivalci kot tudi med upravljavci virov) in pravica do zdravega življenjskega okolja, kršeni pa so tudi cilji in namen ter osnovna načela ZVO-2, saj prebivalci, ki bodo prebivali v okolju, kjer bo hrup iz zgoraj navedenih virov prisoten, sploh ne bodo uživali varstva pred hrupom. Medtem pa bodo prebivalci, ki živijo v okolju, kjer določeni viri hrupa predstavljajo hrup po definiciji Uredbe o hrupu, deležni tovrstnega varstva. Glede na to, da gre za povsem arbitrarna merila o tem, kaj je in kaj ni vir hrupa, to pomeni, da Uredba o hrupu na podlagi enakih in podobnih dejanskih položajev, uvaja različno pravno obravnavo teh primerljivih položajev (varstvo zgolj nekaterih prebivalcev pred hrupom), pri čemer za tovrstno razlikovanje ne obstajajo utemeljeni razlogi. Bistveno enaki položaji se torej neutemeljeno obravnavajo neenako, kar po mnenju Varuha predstavlja kršitev 14. člena Ustave RS.

Po mnenju Varuha tudi zgoraj naštetih viri hrupa, ki so v nasprotju z Direktivo 2002/49/ES iz Uredbe o hrupu arbitrarno izvzeti, povzročajo obremenjujoče emisije hrupa. Zato gre pri tem za diskriminacijo ter delitev prebivalcev na tiste prebivalce, ki so izpostavljeni »od vlade priznanemu« hrupu in na tiste, ki so izpostavljeni »od vlade nepriznanemu« hrupu.

Okoljski hrup je v Direktivi 2002/49/ES definiran kot *»nezaželen ali škodljiv zunanji zvok, ki ga povzročajo človeške dejavnosti, vključno s hrupom, ki ga oddajajo prevozna sredstva, cestni, železniški in zračni promet ter hrup z območij z industrijsko dejavnostjo, kot na primer tistih, določenih v Prilogi I Direktive Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja«*.

Direktiva se ne uporablja za *»hrup, ki ga povzroča izpostavljen človek sam, hrup zaradi domačih dejavnosti, hrup, ki ga proizvajajo sosede, hrup na delovnem mestu, hrup, ki nastane znotraj prevoznih sredstev ali hrup zaradi vojaških dejavnosti na vojaških območjih«*. Gre za ozko predvidene izjeme, ki se nanašajo predvsem na tisti hrup, ki ga bodisi povzroča človek sam in se mu sam tudi lahko izogne, ali pa za hrup, ki ga urejajo drugi predpisi. V Direktivi 2002/49/ES je torej jasno definirano, kaj je okoljski hrup. Viri,

ki so izvzeti, so taksativno naštet, tisti, ki pa predstavljajo hrup, pa so naštet le primeroma. Varuh se na primer strinja, da helikopterji, ki obratujejo za namen čim hitrejšega dovoza bolnikov do bolnišnice, brez dvoma predstavljajo nujno dejavnost javnih služb, kljub temu pa opozarja na umanjkanje vsakršne presoje (oziroma ta vsaj ni navedena v obrazložitvi posameznih členov) o protihrupnih ukrepih, ki jih je kljub vsemu mogoče in smiselno izvajati, kar ustvarjata dodaten videz samovoljne razvrstitve.

Uredba o hrupu v nasprotju z Direktivo 2002/49/ES poljubno širi seznam virov hrupa, ki naj to (več) ne bi bili ter taksativno našteva, kaj so viri hrupa, kar je v nasprotju z direktivo, saj vseh možnih virov hrupa ni možno vnaprej naštet, zato jih tudi citirana direktiva našteva zgolj primeroma, izjeme pa taksativno. Kot je pojasnjeno zgoraj, Vlada RS za odločanje, kaj je in kaj ni vir hrupa tudi nima nobene pravne podlage v ZVO-2 ali kateremkoli drugem predpisu. Iz tega razloga je Uredba o hrupu v 2. in 3. členu v nasprotju z 21. členom ZVRS in z 2. in 3. členom Direktive 2002/49/ES. Varuh navedeno ocenjuje kot kršitve tako 14. člena Ustave RS kot tudi kršitev 8. in 153. člena Ustave.

II. HRUP CESTNEGA IN ŽELEZNIŠKEGA PROMETA

V 22. točki 3. člena Uredbe so kot vir onesnaženja s hrupom navedene ceste, na katerih je letni pretok večji kot 1.000.000 vozil ter železniške proge z letnimi prevozi več kot 10.000 vlakov. S tem vzpostavlja neenako raven zaščite pred hrupom za prebivalce, ki živijo ob teh virih hrupa in tistimi, ki so lahko obremenjeni z enakimi ravni hrupa, pa ne zadostijo kriteriju določenega letnega pretoka oz. števila letnih prevozov. Kljub temu da so ljudje lahko obremenjeni z enakimi ravni hrupa, bodo protihrupne zaščite deležni le tisti prebivalci, ki stanujejo ob cestah z več kot 1.000.000 vozil letno. Ostali, torej tisti, ki stanujejo ob cestah z manj kot 1.000.000 vozil letno, pa ne.

Dodatni element neenakosti prinaša še 14. člen Uredbe o hrupu, ki zahteva, da je treba za ceste in železnice izvajati obratovalni monitoring, vendar zgolj za tiste z več kot 3.000.000 vozil oz. več kot 30.000 vlaki letno, če se te ceste in železnice nahajajo izven poselitvenega območja, kjer pa se prag zniža na 1.000.000 vozil letno za ceste oz. 10.000 vlakov letno za železniške proge. Iz Priloge 2 ne izhajajo razlogi za takšno razlikovanje.

Za varstvo prebivalstva pred hrupom cest in železnic so torej predvideni različni standardi, odvisno od tega, kje kdo živi in od tega kako prometna je cesta oz. železnica, ki povzroča hrup. Varuh ocenjuje, da gre za grobo in očitno ter povsem neutemeljeno kršitev načela enakosti pred zakonom, saj se bistveno enaki položaji obravnavajo različno, brez kakršnegakoli tehtnega in utemeljenega razloga, ki bi upravičeval neenako obravnavo.

III. HRUP LADIJSKEGA PROMETA

V 7. točki drugega odstavka 2. člena je kot vir hrupa izvzet hrup, ki ga povzročajo ladje. Neenakost pred zakonom se kaže tudi v primeru z novo Uredbo predpisanega pristopa obravnavanja pristanišč, kjer ladje sploh niso štete kot vir hrupa.

Način, po katerem so kot vir hrupa pri pristaniščih izločene ladje, bi se lahko v prihodnje uporabil, da se pri cestah kot vir hrupa izločijo vozila oz. pri železnicah kot vir hrupa vlaki, pri letališčih pa letala. Prebivalci ob tovrstnih virih hrupa so z dikcijo v Uredbi o hrupu, da ladje niso več vir hrupa, v neenakopravnem položaju glede na ljudi, ki živijo ob drugih podobnih (linijskih) vrstah virov hrupa, ki pa jih Uredba ne izključuje kot vir hrupa. Ti drugi

viri hrupa morajo obratovati pod mejnimi vrednostmi hrupa, ki za takšne vire veljajo, kar pomeni, da je hrup za ljudi stanujoče okoli teh virov normiran in nadzorovan, kar pa za hrup, ki ga povzročajo ladje ne drži, kar po mnenju Varuha pomeni kršitev 14. člena Ustave RS. Hrup ladij bo torej popolnoma nenadzorovan in v primeru zdravju škodljivih ravni za to ne bo odgovoren nihče.

IV. DRUGI VIRI HRUPA IN NADALJNJE NORMATIVNE NEDOSLEDNOSTI

Pri hrupu gradbišč gre prav tako za evidentno neenako obravnavo, saj se hrup gradbišč kot vir hrupa priznava zgolj za gradbišča, ki so posledica posega, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje. Ta gradbišča so omejena z mejnimi vrednostmi, ki jih predpisuje Preglednica 6 Priloge 1 predlagane Uredbe o hrupu. Vsa ostala gradbišča so izvzeta in posledično lahko obratujejo neprekinjeno brez kakršnih koli omejitev, saj napotila iz 1. točke prvega odstavka 11. člena Uredbe ne predstavljajo omejitev, ki bi bila enakovredna določitvi mejnih vrednosti.

Prvi odstavek 12. člena Uredbe o hrupu določa, da vir hrupa ne sme obratovati, če povzroča čezmerno obremenitev, če gre za vir hrupa, ki ni linijski. Ceste in železnice, kot linijski viri obremenitev hrupa bi torej lahko obratovale, tudi če okolje s hrupom obremenjujejo čezmerno. To še zlasti pomeni veliko obremenitev za okolje, saj ni določenega nikakršnega roka za prilagoditev mejnim vrednostim.

Prav tako Varuh ugotavlja kršitev 72. člena Ustave RS v povezavi z 2. členom Ustave RS oz. načelom pravne države glede 23. točke 3. člena Uredbe o hrupu. Po tem členu je namreč vplivno območje vira hrupa območje, na katerem je ocenjeno, da je hrup zaradi obratovanja vira hrupa višji od mejnih vrednosti za 3. stopnjo varstva pred hrupom. Takšna ureditev bi bila posledično sprejeta arbitrarno, brez kakršne koli opredelitve oz. utemeljitve in je nerazumljiva, saj za območja, ki ležijo v 2. ali 4. stopnji varstva pred hrupom, ne veljajo mejne vrednosti za 3. stopnjo varstva pred hrupom. Hkrati tudi Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09, 40/17 in 44/22 – ZVO-2) opredeljuje postopek določanja vplivnega območja v okviru pravil stroke, katere predmet je ocenjevanje vplivov na okolje. Predlagana ureditev je tako v nasprotju tudi z Uredbo o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave.

Ob tem je tudi sicer je povsem nedoločeno, kaj pomeni »celovito urejanje prevoza« iz 4. točke prvega odstavka 11. člena Uredbe. Takšne nedefinirane in nejasne obveznosti, ki omogočajo poljubno interpretacijo, pomenijo veliko pravno negotovost tako za onesnaževalce kot tudi za prizadete državljane in upravne organe, kar predstavlja kršitev ustavnega načela pravne države. Na tem mestu dodatno izpostavljamo, da predlog Uredbe ohranja princip dolgoročnih povprečnih ravneh hrupa za vsa ocenjevalna obdobja v letu. Takšen pristop lahko zamegli dejansko izpostavljenost okolja s hrupom, saj lahko hrup tudi po več ur ali dni v letu znatno presega mejne vrednosti, vendar kršitev ni mogoče ugotoviti, saj navedena časovna obdobja izpadejo iz vrednosti, upoštevanih pri izračunu.

V 9. členu Uredbe o hrupu je opredeljena čezmerna obremenitev okolja s hrupom, pri tem pa določila od osmega do dvanajstega odstavka tega člena predvidevajo pasivno protihrupno zaščito v notranjosti stavb. Na stavbah izvedena pasivna protihrupna zaščita v ničemer ne vpliva na vrednost obremenitve z okoljskim hrupom, saj se kazalce hrupa meri in ocenjuje na fasadi. Kjer je mejna vrednost kazalca hrupa presežena, pasivna zaščita notranjosti stavb ne spremeni dejstva, da prihaja do čezmerne obremenitve okolja po definiciji iz ZVO-2. Podzakonski predpis, kot je Uredba, ne more čezmernosti definirati drugače kot zakon, zato so navedena določila 9. člena Uredbe po mnenju Varuha v očitnem nasprotju z ZVO-2. Po predlagani ureditvi se tako v primeru, če so

izvedeni (ali pa v primeru odklonitve lastnika) ukrepi pasivne protihrupne zaščite, šteje, da obremenitev ni čezmerna (osmi odstavek 9. člena Uredbe o hrupu). Poleg tega navedena določila 9. člena v povezavi z določili 10. člena nadalje pomenijo, da »odpustki« iz 9. člena ne bodo veljali le za že obstoječe vire hrupa, ampak tudi za nove. Navedeno pomeni možnost novega dodatnega nenadzorovanega in neomejenega onesnaževanja okolja s hrupom, kar je v nasprotju z 72. členom Ustave RS. Nejasna je tudi določba petega odstavka 10. člena predlagane Uredbe, ki izvedbo ukrepov varstva pred hrupom veže na stroškovno učinkovitost, pri čemer iz vsebine Uredbe ne izhaja, kdo tovrstno presojo opravlja (ta po Varuhovem mnenju na primer ne more biti zgolj prepuščena samim investitorjem) niti Uredba ne vsebuje podrobnejših meril ali pa vsaj okvirnih napotil, kako presojati (navidezno) kolizijo zasledovanega varstva pred hrupom in stroškovne učinkovitosti ukrepov za omilitev izpostavljenosti imisiji hrupa.

V. NEUREJENI VIRI HRUPA IN SKLEPNO O PREDLAGANI UREDBI

Varuh v svojih poročilih redno opozarja, da posamezne vrste motečega hrupa sploh niso urejene (npr. nizkofrekvenčni hrup, pasji lajež, versko obredje, klimatske naprave, toplotne črpalke in podobno). Varuh vsako leto prejme precej pisem in vprašanj pobudnikov, ki se nanašajo na hrup v življenjskem okolju. Viri motečega hrupa so zelo različni: gostinski lokali, javne prireditve, promet, ceste, motokros steze, cerkveni zvonovi in drugi. Poudarjamo, hrup je zvok, ki v naravnem življenjskem ali delovnem okolju moti ljudi, saj povzroča nemir, škodi njihovemu zdravju, poleg tega negativno vpliva na okolje. Zato je treba problematiki hrupa nameniti vso pozornost in v reševanje vključiti tudi na primer zdravstveno stroko.

Širitev regulative, zlasti na področje nizkofrekvenčnega hrupa in toplotnih črpalk, je ministrstvo v komunikaciji z Varuhom že večkrat napovedalo, zadnjič na skupnem sestanku, namenjenem podajanju pripomb na predlog Zakona o varstvu okolja (ZVO-3). Navedene novelacije iz predloga nove Uredbe ni mogoče razbrati. V tem delu tako prosimo za pojasnila in predvidene nadaljnje aktivnosti na tem področju.

Varuh ugotavlja, da je obširnejšo dopolnitev oziroma novelacijo doživel zgolj 23. člen Uredbe. Kot izhaja iz obrazložitve ministrstva k navedenemu členu, je bilo v Sloveniji v letu 2018 osem industrijskih naprav, ki so imela zaradi narave svoje proizvodnje in napak v prostorskem razvoju občin stanovanjske objekte preblizu svoje proizvodnje. Posledično so bile na teh stanovanjskih objektih presežene mejne vrednosti kazalcev hrupa. Danes je teh industrijskih objektov še pet. Preseganja, ki jih izkazujejo njihovi obratovalni monitoringi so do 3 dB, najpogosteje v obdobju večera ali noči. Tretji, četrti in peti odstavek 23. člena Uredbe omogočajo, da te industrijske naprave pod določenimi pogoji nadaljujejo svojo proizvodnjo in nadaljujejo s tehnološkimi izboljšavami svojo proizvodnjo dokler jim ne uspe svoje emisije hrupa znižati na ravni kot veljajo za ostale industrijske naprave v Sloveniji.

Ugotavljamo, da osnutek Uredbe o hrupu ne vsebuje podrobnejše vsebinske, niti ne strokovne obrazložitve predlaganih rešitev. Posledično je vprašljiva možnost učinkovitega sodelovanja javnosti pri sprejemanju predpisa, če ta ni niti obrazložen, saj lahko le ugibala, zakaj so predlagane posamezne rešitve, kaj pomenijo, kakšne so alternativne možnosti in kakšne so možne posledice. Pripravljaavec predpisa je tudi po Poslovniku Vlade Republike Slovenije in v skladu z Resolucijo o normativni dejavnosti dolžan obrazložiti predlog predpisa. Javnost mora imeti možnost informirano in učinkovito sodelovati pri sprejemanju predpisa. Glede na kompleksnost problematike varstva pred okoljskim hrupom in tehnične zahtevnosti področja, sodelovanje z javnostjo

na podlagi neobrazloženega osnutka zagotovo ne omogoča učinkovitega sodelovanja. Za doseg tega cilja, ki ga med drugim nalaga tudi Aarhuška konvencija, pa bi bilo smiselno organizirati tudi javne razprave in predstavitve, zlasti na območjih, ki se nahajajo ob preostalih petih industrijskih objektih, tj. virov hrupa.

V primeru, da Varuhove pripombe ne bodo upoštevane niti ministrstvo ne bo sporočilo, kdaj bo pristopilo k obljubljeni razširitvi in napovedani dejanski novelaciji Uredbe, bo Varuh v primeru sprejetja nespremenjenega predloga Uredbe na Vladi RS dolžan premisliti o ponovni vložitvi zahteve za presojo ustavnosti.

Lep pozdrav,

Pripravil:
Žiga Kovač
strokovni sodelavec

dr. Dijana Možina Zupanc
namestnica varuha človekovih pravic

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO	
Ljubljana, 17. 09. 2025	
Priloga:	Veljavno:
17. 09. 2025	
Svrha:	
Svrha:	

sij metal
ravne

SIJ METAL RAVNE d.o.o.
 Koroška cesta 14
 SI-2390 Ravne na Koroškem
 Slovenija, EU
 +386 2 870 70 00
 +386 2 870 70 06
 info@metalaravne.com
 www.metalaravne.com

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
 Langusova ulica 4
 1000 Ljubljana
 Posredovano po elektronski pošti na gp.mope@gov.si

Ravne na Koroškem, 15.09.2025

Zadeva: Podporno pismo predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa

S predmetnim pismom družba SIJ METAL RAVNE d.o.o. (**»Družba«**) izraža podporo predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa z dne 30.07.2025, št. vladnega akta EVA 2025-2570-0038 (**»Uredba«**), ki je trenutno v postopku priprave na Ministrstvu za okolje, podnebje in energije (**»MOPE«**).

V postopku priprave nove Uredbe podpiramo in se primarno zavzemamo za ohranitev člena 23(3) Uredbe, ki določa:

(3) Ne glede na določbe šestega odstavka 9. člena te uredbe obremenitev okolja s hrupom zaradi obratovanja naprave, za katero je bilo okoljevarstveno dovoljenje izdano na podlagi 68. člena ZVO-1 in v skladu s 14.a členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09 in 62/10), ni čezmerna, če vrednosti kazalcev hrupa izven parcelne meje naprave pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb varovanih prostorov ne presegajo mejnih vrednosti, določenih v preglednici 4 priloge 1 te uredbe za IV. območje varstva pred hrupom, na vplivnem območju vira hrupa pa so izvedeni tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičeni ukrepi za zmanjšanje emisije na viru hrupa in aktivne zaščite vira hrupa, in: 1. so na obstoječih varovanih prostorih izvedeni ukrepi pasivne protihrupne zaščite, 2. so obstoječi varovani prostori že zvočno izolirani v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah, 3. so obstoječi objekti, pri gradnji katerih bi obremenitev zaradi vira hrupa morala biti upoštevana, 4. lastniki varovanih prostorov odklonijo ali ne omogočijo izvedbe ukrepov ali so varovani prostori nenaseljeni, ali 5. izvedba ukrepov na obstoječih objektih zaradi slabega gradbenega stanja ni mogoča oziroma bi lahko ogrozila statično stabilnost stavbe z varovanimi prostori.

Obrazložitev:

V Družbi, enem vodilnih evropskih proizvajalcev orodnih jekel, s tradicijo, ki sega stoletja nazaj, pozdravljamo predlog nove Uredbe o hrupu, ki v členu 23 ohranja izjemo za obrate, ki so zgrajeni na območjih, kjer popolna skladnost s hrupnimi mejami objektivno ni dosegljiva. Menimo, da je ohranitev te izjeme nujna za zagotavljanje ravnotežja med varstvom okolja in razvojem industrije ter za zaščito družbenega in gospodarskega tkiva naše regije.

Navedeni člen Uredbe določa izjemo, ki velikim industrijskim obratom, ki so imeli zaradi narave svoje proizvodnje in napak v prostorskem razvoju občin stanovanjske objekte preblizu svoje proizvodnje, omogoča manjše odstopanje od siceršnjih mejnih vrednosti hrupa v primerih, kjer so industrijski obrati izvedli vse razumne pričakovane aktivne in pasivne ukrepe za zmanjševanje hrupa. Ohranitev zgoraj opredeljene izjeme je nujna za ohranitev delovanja Družbe kot enega izmed zgoraj omenjenih velikih industrijskih obratov.

Družba kot članica skupine Slovenska industrija jekla (SIJ) deluje v občini Ravne na Koroškem že več kot 30 let, v resnici pa železarska tradicija v tej dolini (in tudi na tem mestu) sega vse do leta 1620, ter s svojo večstoletno tradicijo pomembno vpliva na gospodarsko in socialno stanje Mežiške doline in severne Koroške. Objekti Družbe so razporejeni znotraj zaokroženega gospodarskega območja bivše Železarne Ravne. Slednje je vpeto v ozko dolinsko dno ob reki Meži in se razprostira v smeri Ravne – Prevalje. Vsled industrializacije je bilo zaradi bližine delovnih mest v neposredni bližini Železarne Ravne skozi desetletja ustanovljeno mesto Ravne. Zaokroženo gospodarsko območje, v katerem so objekti Družbe, ležijo nižje od naselij, na katera mejijo, prostorska konfiguracija pa onemogoča marsikatero dodatno rešitve za zmanjševanje emisij hrupa, kot so protihrupne ograje. To potrjujejo tudi strokovne študije.

Kljub temu smo v zadnjih desetih letih izvedli vrsto tehničnih in organizacijskih ukrepov, da bi zmanjšali emisije hrupa: protihrupne zaščite na virih hrupa, nove odpraševalne naprave, organizacijske spremembe, kot je zapiranje obratov ponoči, in druge pomembne interne organizacijske ukrepe, ki jih Družba upošteva pri svojem delovanju. Skupaj smo investirali več kot 3 milijone evrov in dosegli merljivo izboljšanje – hrup smo na kritičnih mestih znižali za več kot 10 decibelov v dnevnem in večernem času ter skoraj 10 decibelov v nočnem času. Gre za bistveno zmanjšanje obremenitve okolja s hrupom. Naši obratovalni monitoringi potrjujejo, da so preseganja mejnih vrednosti sedaj minimalna in skladna s trenutno veljavno izjemo glede emisij hrupa (ter tudi s predvideno izjemo v členu 23 predloga nove Uredbe), dodatni ukrepi pa bi bili ekonomsko neupravičeni. Slednje potrjuje Študija ekonomske neupravičenosti dodatnih protihrupnih ukrepov v Jeklarni SIJ Metal Ravne d.o.o. iz maja 2023, ki ugotavlja, da je Družba na vplivnem območju izvedla vse tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičene ukrepe za zmanjšanje emisij na viru hrupa in aktivne zaščite hrupa. V številnih primerih so kritična mesta že zvočno izolirana, v nekaterih pa lastniki sosednjih zemljišč sami zavračajo dodatne posege. V nobenem primeru pa emisije ne presegajo mejnih vrednosti hrupa za IV. območje varstva pred hrupom. Družba tako za obstoječe naprave, za katere je bilo okoljevarstveno dovoljenje izdano na podlagi 68. člena ZVO-1 in v skladu s členom 14.a (stare) Uredbe o hrupu, izpolnjuje navedene pogoje iz člena 24(2) trenutno veljavne Uredbe o hrupu in tako posluje po zgoraj izpostavljeni izjemi. Družba ves čas deluje tudi skladno z zakonodajo in odgovorno do okolja. Imamo certifikate ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001 ter Responsible Steel, okoljske zahteve pa sproti implementiramo v vse investicijske plane.

Poleg tehničnega vidika je treba upoštevati tudi družbeno in gospodarsko razsežnost. V Družbi je zaposlenih 930 ljudi, od tega 70 % iz lokalne občine, kar v lokalnem okolju z omejenimi možnostmi pomeni stabilnost, varnost in razvojno perspektivo. Skupaj s podizvajalci in dobavitelji je z nami povezanih od 2.500 do 3.000 delovnih mest. Zaposlujeemo z nadpovprečnimi plačami, kar neposredno vpliva na kupno moč v regiji, ki poganja lokalno gospodarstvo, hkrati pa ustvarjamo pomembne davčne prihodke za občino in državo – od prispevkov iz plač do komunalnih taks. Aktivno podpiramo lokalno skupnost, izobraževalne ustanove in socialne pobude, prispevamo v občinski proračun, tesno sodelujemo tudi z Višjo strokovno šolo in Fakulteto za tehnologijo polimerov. Jeklarstvo kot glavna dejavnost Družbe je nosilec identitete kraja in njegove dediščine.

sij | metal ravne

SIJ METAL RAVNE d.o.o.

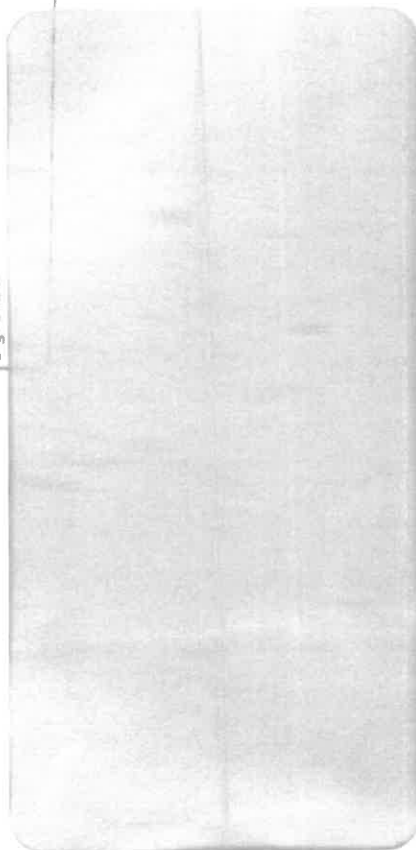
Koroška cesta 14, SI-2390 Ravne na Koroškem

	REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO LJUBLJANA		TO
Priporočeno		17. 09. 2025	Vredn.
Šifra zadeve:			
Sig. znak:			

2390 Ravne na Kor. Pogodba	15. 9. 2025 20 g
----------------------------------	---------------------

107 Pošta Slovenije

RH 0426 2026 5 SI

1
R

Občina Ankaran - Comune di Ancarano

KABINET ŽUPANA | GABINETTO DEL SINDACO
Župan | Il sindaco

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO LJUBLJANA	
PREJETO: 17	
Priloga:	Vredn.: 16. 09. 2025
Šifra zadeve:	
Sig. znak:	

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo RS

DATUM: 12. 09. 2025

Langusova ulica 4

NAŠ ZNAK: 3546-0001/2025

1000 Ljubljana

VAŠ ZNAK: 007-140/2025; 2025-2570-0038

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG UREDBE O MEJNIH VREDNOSTIH KAZALCEV HRUPA V OKOLJU

Spoštovani,

Občina Ankaran ugotavlja, da je bil dne 30. 7. 2025 na spletnih straneh Ministrstva za okolje, podnebje in energijo z dokumentom št. 007-140/2025 objavljen **Predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju** (v nadaljevanju cit. kot »Predlog Uredbe«). Hkrati je bil objavljen poziv na posredovanje pripomb in predlogov na ta predlog Uredbe v roku do dne 15. 9. 2025. Občina Ankaran v postavljenem roku podaja pripombe in predloge, kot so navedeni v nadaljevanju.

PREDLOG ŠT. 1: PREDLOG UREDBE SE UMAKNE IZ PROCEDURE IN NAJ SE PRIPRAVI NOV IN DRUGAČEN PREDLOG S STRANI OSEB, KI NISO »OBREMENJENE« S SODELOVANJEM PRI PRIPRAVI (NEUSTAVNE) UREDBE IZ LETA 2018

Občina Ankaran ugotavlja, da predlog Uredbe v 24. členu določa, da naj bi z dnem uveljavitve nove uredbe prenehala veljati Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju iz leta 2005 (Uradni list RS št. 105/05 in nasl. – v nadaljevanju cit. kot »Uredba 2005«). Izhodiščno pozitivno pravo, v katerega obravnavani predlog posega ter ga spreminja, predstavlja torej Uredba 2005. To pa pomeni, da izhodiščnega prava seveda ne predstavlja Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, ki je bila sprejeta leta 2018 (objavljena v Uradnem listu RS št. 43/18 in nasl. – v nadaljevanju cit. kot »Uredba 2018«) in ki jo je z odločbo št. U-I-441/18-23 z dne 6. 7. 2022 Ustavno sodišče RS razglasilo za neustavno. V nadaljevanju izpostavljene pripombe Občine Ankaran ter predlogi za spremembe tistih določb, ki nedopustno posegajo v pravice in interese njenih občanov, bodo glede na navedeno podane predvsem na način izpostavljanja razlik med Uredbo 2005 in sedanjim predlogom Uredbe iz leta 2025. Kot bo jasno razvidno iz nadaljevanja, pa so razlike med stanjem iz leta 2005 in tu obravnavanim predlogom iz leta 2025 takšne, da drastično znižujejo pravice posameznikov, ki želijo živeti v (nehrupnem) zdravem življenjskem okolju na račun pravic in »pravic« (zlasti industrijskih) povzročiteljev prekomernega hrupa. S predlogom Uredbe 2025 se to razmerje poskuša spraviti v sfero, ki že pomenijo izrazito kršitev ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja iz 72. člena Ustave, ki določa sledeče:

»Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja, Država skrbi za zdravo življenjsko okolje. V ta namen zakon določa pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti.«

Neustavnost predlagane Uredbe sledi že iz navedene določbe Ustave RS. Pravni akt, ki lahko določi pogoje in načine za opravljanja dejavnosti, ki posega v ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja, je glede na določbo 72. člena Ustave lahko le zakon in nikakor ne kar nekakšna uredba Vlade RS. Če bi bila sprejeta takšna, kot je predlagana, bi bila obravnavana Uredba, ter postopek njenega sprejemanja, neustavna še v mnogo nadaljnjih pogledih. Pregled predloga Uredbe namreč pokaže, da je v letu 2025 predlagano besedilo z nekaj nebitnimi dodatki dobesedno enako besedilu s strani Ustavnega sodišča RS za neustavno razglašene Uredbe 2018. Predlagatelju Uredbe 2025 so seveda znani vsebinski razlogi zoper Uredbo 2018, ki so jih številni ustavni pobudniki na desetinah strani pravne argumentacije (uspešno!) uveljavljali v postopkih zoper Uredbo 2018 pred

Ustavnim sodiščem. Predlagatelju je znano tudi to, da je postopek sprejemanja Uredbe 2018 kot izrazito nasprotujoč načelom integritete in preprečevanju korupcije izrecno izpostavila tudi Komisija za preprečevanje korupcije (KPK). Kljub temu pa – nekako v posmeh pravni državi in njenim institucijam, torej že v osnovi neustavno – predlagatelj v letu 2025 brez vsak obrazložitve o navedenem predlaga sprejem uredbe v enakem besedilu, kot je bilo enkrat ocenjeno za neustavno. S tem v zvezi pa Občina Ankaran izpostavlja že kar šokantno okoliščino, ki je v tem, da so predlog Uredbe 2025 pripravili isti državni uradniki, ki so kršili pravila o integriteti in preprečevanju korupcije v letu 2018, ter isti državni uradniki, ki so kljub napotku Ustavnega sodišča o vzpostavitvi ustavnega stanja v roku enega leta za nov predlog potrebovali več kot tri leta – in to tako, da so v javno razpravo v končni fazi dali nespremenjeno (že za neustavno deklarirano) sedem let staro besedilo.

Druga precej šokantna splošna ugotovitev pa je v tem, da sedanji predlog Uredbe ter tudi njegova obrazložitev povsem izpušča umestitev predloga Uredbe v okvire prava Evropske unije. S tem v zvezi Občina Ankaran ugotavlja, da je že Uredba 2005 v 1. členu vsebovala izrecno navedbo, po kateri Uredba 2005 pomeni implementacijo Direktive 2002/49/ES Evropskega parlamenta in sveta o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa, sprejete dne 25. 6. 2002 (v nadaljevanju cit. kot: »Direktiva 2002/49/ES«). Isto Direktivo 2002/49/ES omenja tudi – kasneje za neustavno razglašena – Uredba 2018. Sedanji predlog Uredbe iz leta 2025 pa sklicevanje na to ključno okoljsko direktivo kar v celoti opušča. Pri tem pa predlog Uredbe iz leta 2025 drastično znižuje standarde varstva pred škodljivim hrupom glede na stanje iz Uredbe 2005, na način, da – kot bo natančneje obrazloženo v nadaljevanju – v bistvu izničuje realne možnosti za sankcioniranje povzročiteljev prekomernega hrupa. Predlog Uredbe torej na zelo mnogo točkah predvideva pravno ureditev, ki je v direktnem nasprotju z mnogo konkretnimi določbami Direktive 2002/49/ES ter tudi z njenim osnovnim namenom, ki je:

»da se predvsem izognemo, preprečimo ali zmanjšamo škodljive učinke izpostavljenosti okoljskemu hrupu.«

(Direktiva 2002/49/ES, 1. odstavek 1. člena).

PREDLOG ŠT. 2: ČRTA SE DOLOČBA 7, TOČKE 2. ODSTAVKA 2. ČLENA PREDLOGA UREDBE

V 2. odstavku 2. člena predloga Uredbe je naštetih 11 vrst hrupa oziroma načinov njegovega povzročanja, za katere naj se Uredba ne bi uporabljala. Za navedene kategorije naj (zgornje) mejne vrednosti hrupa torej sploh ne bi bile določene oz. naj bi bile te vrednosti nekako kar »neskončne«. Pregled teh izjem pokaže, da gre deloma za situacije, ki so pravno urejene z drugimi predpisi, deloma pa za situacije, ki zadevajo varstvo zdravja, obrambo države, varstvo pred naravnimi nesrečami in podobne aktivnosti v splošnem javnem interesu. Pri tem pa je izrazito izven tega okvira določba 7. točke 2. odstavka 2. člena predloga Uredbe, po katerem naj se Uredba ne bi uporabljala (ter bi s tem bil dopusten tudi smrtonosni »neskončen hrup«) za:

»hrup v okolju, ki (...) ga povzročajo ladje.«

Navedeno določbo je vsebovala že (kasneje za neustavno deklarirana) Uredba 2018. Predhodna Uredba 2005 takšne ureditve ni vsebovala. Že ob uveljavitvi Uredbe 2018 pa se je navedena določba pokazala kot določba, ki gospodarsko družbo Luka Koper ekskulpira glede kakršnegakoli povzročenega hrupa (gl. članek »Hrupne ladje, tihi odpustek Luki Koper«, www.siol.net, 19. 8. 2019). V postopku sprejemanja Uredbe 2018 je v poročilu za september 2018 prav glede te določbe Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) zaznala »ravnanje v nasprotju z integriteto« in »neupravičeno favoriziranje določenih parcialnih interesov«. Kljub vsemu temu pa se enaka določba ponovno pojavlja v predlogu Uredbe 2025 kot 7. točka 2. odstavka 2. člena.

V zvezi s predvideno generalno izključitvijo veljavnosti Uredbe za hrup, ki ga povzročajo ladje, Občina Ankaran najprej trdi, da takšna določba izrazito nasprotuje pravu Evropske unije, ki velja tudi za Slovenijo ter slovenskega pravodajalca seveda zavezuje. Pregled določbe 2. odstavka 2. člena predloga Uredbe pokaže, da večina od skupaj 11 v določbo vključenih točk predstavlja povzemanje določb 2. odstavka 2. člena Direktive 2002/49/ES. Po mnenju Občine Ankaran navedena določba Direktive 2002/49/ES predstavlja izključno ureditev izjem, za katere naj Direktiva ne velja in ki so edine lahko pravno urejene brez zgornjih omejitev stopnje hrupa. **Državam članicam EU teh izjem torej ni dopustno arbitrarno širiti. Še najmanj pa je ta krog izjemnih situacij dopustno razširiti v sfere, ki gredo popolnoma izven in preko tistega, kar predstavlja vsebino, smisel in namen 2. odstavka 2. člena Direktive 2002/49/ES.** Točno to pa bi se zgodilo če bi bila določba 7. točke 2. odstavka 2. člena predloga Uredbe v končni fazi tudi sprejeta. Da je takšna arbitrarna širitev izjem

nedopustna s stališča prava EU, sledi nenazadnje tudi zato, ker takšne izjeme ne ureja nobena evropska pravna ureditev, niti v zelo pomorskih državah, kot sta npr. Italija ali Hrvaška (gl. npr. 1. čl. hrvaškega Zakona o zaščiti od buke – Ur. list RH št. 30/09).

Predlagana določba o izključitvi iz Uredbe hrupa, ki ga povzročajo ladje, je v nasprotju z mednarodnopravnimi zavezami Republike Slovenije tudi v mnogo nadaljnjih pogledih. Določba, ki hrup, ki ga povzročajo ladje, v bistvu dopušča do neomejene intenzitete (npr. tudi do smrtonosnih 200 decibelov), namreč izrazito nasprotuje tudi pravici iz 8. čl. Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP) kot jo razlaga in uporablja Evropsko sodišče za človekove pravice (ESČP). Vsaj v zadevah št. 2345/06 Dees proti Madžarski, št. 61260/08 Oluić proti Hrvaški in št. 4143/02 Moreno Gomez proti Španiji je ESČP zavzelo jasno stališče, da je kršitev 8. čl. EKČP lahko podana tudi kadar:

»intenziteta hrupa preseže s pravom določeno stopnjo«.

Če pravo, ki bi določalo najvišjo stopnjo hrupa, za določene situacije v neki državi sploh ne obstaja (kot bi bilo to v primeru, da se cit. 7. točke predloga Uredbe ne bi črtalo), pa obramba pred hrupom na navedeni način sploh ni mogoča in je takšna morebitna nacionalna pravna ureditev že v osnovi in vedno v nasprotju z EKČP. Podzakonski akt, ki pri določeni pogosti in precej običajni gospodarski dejavnosti legalizira neomejen in v principu lahko tudi smrtonosen hrup, je kot tak že v osnovi lahko le protiusstaven, nasprotujoč vsaj ustavni pravici do zdravega življenjskega okolja iz 72. člena Ustave RS. Določba 7. točke 2. odstavka 2. člena predloga Uredbe nasprotuje še celi vrsti drugih določb Ustave RS. Določba je nenazadnje tudi nedoločna in s tem arbitrarna. Ni namreč jasno niti to, ali obsega (ter v neskončni intenziteti dopušča) morda tudi hrup turistične ladje, ki se v poznih nočnih ali zgodnjih jutranjih urah vrača v pristanišče z emitiranjem invazivne glasbe in glasnim vreščanjem zelo veselih turistov. Nedoločen in s tem potencialno arbitraren je sicer že sam pojem »hrupa, ki ga povzročajo ladje«, vsaj npr. glede vprašanja, ali res ladja povzroča hrup glasnega polnočnega megafona, ki je v rokah mornarja ali turističnega vodilca in ni del ladje, ipd. Morebitna takšna določba bi nenazadnje povzročala tudi neustavno diskriminacijo v širšem smislu. Če naj – s stališča večanja dobička ugodni – odpustek glede neomejeno hudega (tudi) nočnega hrupa uživajo ladjarji in/ali upravljalci pristanišč, bi ob spoštovanju ustavnega načela enakosti isto pravico morali uživati tudi upravljalci železnice, cestnega prometa, ali morda nočnega lovljenja divjadi. Kršitev cele vrste pravil in principov EU bi, nenazadnje, lahko uveljavljala tudi sosednja morska pristanišča, npr. tržaško. Neregulirana celonočna hrupna aktivnost v koprskem pristanišču in njegovem akvatoriju je ekonomsko – vendar pa tržno izrazito nelojalno – zagotovo bolj ugodna od poslovanja sosednjega tržaškega pristanišča v pogojih okoljsko mnogo bolj omejujoče italijanske zakonodaje.

PREDLOG ŠT. 3: ČRTAJO SE DOLOČBE 2. DO 8. ODSTAVKA 5. ČLENA PREDLOGA UREDBE

Občina Ankaran meni, da bi bilo varstvo pravic prebivalcev Slovenije in tudi varstvo pravic in interesov akterjev hrupnih dejavnosti zadostno zagotovljeno tako, da bi tudi za vse dejavnosti, ki so navedene v 2. do 8. odstavku 5. člena predloga Uredbe, veljale (splošne) mejne vrednosti hrupa, kot jih vsebuje Preglednica 1, na katero napotuje določba 1. odstavka 5. člena. Drastična povečanja teh mejnih vrednosti za dejavnosti iz 2. do 8. odstavka 5. člena predloga Uredbe za 15 in več decibelov (oziroma za do 30-krat!) so nepotrebna in zgolj spodbujajo akterje hrupa k opuščanju nujnih ukrepov ali opuščanju prehoda na zvočno manj obremenjeno opravljanje dejavnosti. Skladno s takšnim predlogom bi se morale črtati tudi Preglednice od 2. do 6. Priloge 1 oziroma bi se njihovo uporabo morale omejiti le na situacije iz drugih določb Uredbe.

Podrejeno takšnemu predlogu Občina Ankaran predlaga, da se določbe 2. do 8. odstavka 5. člena predloga Uredbe spremenijo tako, da zvišane mejne vrednosti veljajo zgolj za IV. in III. območje ter ne tudi za II. in I. območje.

PREDLOG ŠT. 4: ČRTAJO SE DOLOČBE 8. IN 9. ODSTAVKA 9. ČLENA PREDLOGA UREDBE

V zvezi s tem predlogom želi Občina Ankaran najprej opozoriti, da gre pri določbah 8. in 9. odstavka 9. člena predloga Uredbe že na prvi pogled za določbe, ki povzročiteljem hrupa omogočajo v celoti in popolnoma opuščati učinkovite ukrepe zoper čezmerno povzročanje hrupa. Cela vrsta v teh določbah navedenih pravnih pojmov je nedoločnih, takšnih da omogočajo arbitrarno razlago njihove vsebine s strani samega povzročitelja hrupa – in torej neustavnih ter tudi nasprotujočih vsebini in namenu Direktive 2002/49/ES. Arbitrarna in zato neustavna je zlasti formulacija o omejitvi dolžnih ukrepov povzročitelja hrupa na »ekonomsko upravičene ukrepe«. Ekonomsko (ne)upravičenost ukrepov si namreč – skladno z njegovimi poslovnimi načrti in stremljenjem k čim manj stroškov in s tem čim več dobička – lahko arbitrarno razlaga kar sam povzročitelj hrupa. Isto velja za možno odklanjanje ukrepov iz razloga, ker da so »načrtovani ukrepi pasivne protihrupne zaščite«. Tudi obseg navedenega lahko sam sebi določa povzročitelj hrupa sam, ki te ukrepe, brez da bi resnično karkoli naredil, lahko »načrtuje« desetletja. Nedopustno in neustavno je tudi opuščanje dolžnosti ukrepanja v statično neustreznih prostorih ali tam, kjer bi varstvo pred hrupom moralo biti upoštevano, pa ni bilo (gl. 3. točko obeh odstavkov). Določba 4. točke 9. odstavka 9. člena predloga Uredbe pa je že kar absurdna. Povzročitelju hrupa, ki je hkrati lastnik objekta, kjer se povzroča hrup, namreč omogoča opustitev ukrepov že kar s samo povzročiteljevo »odklonitvijo« njegove lastne izvedbe takšnih ukrepov (?!).

PREDLOG ŠT. 5: V DOLOČBI TOČKE A) 1. ODSTAVKA 4. ČLENA PREDLOGA UREDBE SE DODA: »KAR VKLJUČUJE TUDI ZAVAROVANA OBMOČJA NARAVE.«

V eni od predhodnih Uredb o hrupu (Uradni list RS št. 45/1995) jer bilo v območje I. stopnje varstva pred hrupom nekoč že vključeno tudi območje nacionalnih parkov in krajinskih parkov. Glede na vsebino zaščite, ki tem parkom pritiče, je takšna pravna ureditev tudi edino logična in utemeljena. Občina Ankaran zato predlaga, da se navedena pravna ureditev sprejme (tudi) v okviru sprejema obravnavane uredbe, na način, da se v točki a) 1. odstavka 4. člena predloga Uredbe za besedilom »obsega mirno območje na prostem« doda besedilo:

»kar vključuje tudi zavarovana območja narave.«

Gregor Strmčnik
ŽUPAN

POSILANO: - prejemniku priporočeno – AR na naslov Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo na naslov Langusove 4, 1000 Ljubljana in po elektronski pošti na naslov: gp.moge@gov.si

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana
gp.mope@gov.si

Datum: 15.9.2025

Zadeva: Pripombe na predlog Uredbe o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju

Spoštovani,

Delovna skupina IZS za varstvo okolja v nadaljevanju podaja pripombe na predlog Uredbe o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju, ki je bila objavljena na internetni strani [eUprava - Predlog predpisa](#).

Pripombe:

- 4.člen - stopnje varstva pred hrupom: natančneje naj se opredeli definicije za II. in III. stopnjo varstva pred hrupom za območja stanovanj in območja za turizem, ker sta za obe stopnji enaki definiciji in vnašata zmedo, kam posamezna območja stanovanj ali površine za turizem spadajo, ali v II. ali v III. stopnjo.
- Premisli naj se, ali se res za tri slovenska mednarodna letališča določajo za 7 dBA večje mejne vrednosti za letalski hrup, ki je tako za 20 dBA večji za kazalec L_{dan} in za 15 dBA večji za kazalec L_{noč}, kot so priporočila WHO, saj bi novejša uredba za hrup morala bolj ščititi ljudi pred hrupom v okolju, ne pa da mejne vrednosti tako enormno povečuje.
- Premisli naj se, ali se res za mednarodna letališča dovoli predlagano ocenjevanje ravni hrupa kot dolgoročne povprečne ravni hrupa za vsa ocenjevalna obdobja v letu. Ocenjujemo, da to ni smiselno, saj hrup letališč ni konstanten kot hrup cestnega prometa. S takim predlaganim načinom se dovoljene mejne ravni hrupa v okolju še povečujejo, saj za npr. industrijske vire hrupa velja ocenjevanje ravni hrupa v obdobju dneva, kot je do sedaj veljalo tudi za letališča.
- Premisli naj se o dodatnih določbah v uredbi, ki bi urejala tudi hrup v strnjenih stanovanjskih naseljih, saj imajo nič energijske ali skoraj nič energijske hiše v stanovanjskih območjih vsaj tri nove izvore hrupa napram običajnim hišam. Ti novi izvori hrupa so toplotna črpalka, klimatska naprava in prezračevanje hiše. Če si obkrožen s 4 hišami, to pomeni, da na posamezno hišo deluje 12 izvorov hrupa. Pred 10-15 leti teh izvorov hrupa v stanovanjskih območjih ni bilo in novemu stanju hrupa v stanovanjskih območjih se mora prilagoditi tudi uredba o hrupu.

Splošne določbe in struktura Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ostajajo podobne kot v obstoječi uredbi. Ključne spremembe v predlogu uredbe so spremembe v definiciji letališč. Veljavna uredba letališča deli na večja letališča in na manjše letališča. V Sloveniji imamo tri mednarodna letališča (Brnik, Maribor in Portorož), ki so bila vsa doslej uvrščena med mala letališča. S predlogom nove uredbe za vsa tri citirana letališča velja, da se razvrščajo med mednarodna letališča in zanje avtomatično veljajo višje mejne vrednosti ter še druge razlike od obstoječe uredbe, ki vsem

trem letališčem po predlogu uredbe določajo enormno višje mejne vrednosti. Kako zelo visoke, se niti ne da oceniti. Več o tem v nadaljevanju.

Spremembe predloga Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa (v nadaljevanju predlog Uredbe hrup) glede na veljavno Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju:

- Definicije izrazov (3. člen):
 - Predlog Uredbe hrup definira kazalce hrupa Ldan, Lvečer, Lnoč in Ldvn (vključno s formulo za Ldvn) ter ocenjevalna obdobja dan, večer in noč.
 - Namesto večje letališče se uvaja definicija "mednarodno letališče", s to spremembo definicije se letališče Brnik iz majhnega letališča prelevi v večje letališče po starem oziroma mednarodno letališče po novem, kar za seboj potegne veliko večje mejne vrednosti, kot veljajo za letališče Brnik s sedanjo uredbo.
- Področje uporabe (2. člen):
 - Predlog nove uredbe določa, da uredba ne velja za hrup, ki ga povzročajo heliporti, ki obratujejo v okviru bolnišnic.
- Ocenjevanje kazalcev hrupa (6. člen):
 - Predlog uredbe določa, da se hrup gradbišč, mednarodnih letališč in linijskih virov hrupa ocenjuje z uporabo kazalcev hrupa Ldan, Lvečer, Lnoč in Ldvn, izračunanih kot dolgoročne povprečne ravni hrupa za vsa ocenjevalna obdobja v letu. *To je primerno za gradbišča, ni pa primerno za mednarodna letališča, ker to pomeni, da za njih veljajo mejne vrednosti na dnevni ravni kot doslej, ampak se povprečijo na celo leto, kar dopušča enormno višje vrednosti hrupa za Letališče Brnik.*
- Določanje čezmerne obremenitve (9. člen):
 - Predlog uredbe razširi pogoje, kdaj se obremenitev okolja s hrupom ne šteje za čezmerno pri presoji vplivov na okolje tudi na mednarodna letališča. Predlog uredbe te pogoje (npr. izvedba pasivne protihrupne zaščite, zvočna izolacija, onemogočanje izvedbe ukrepov s strani lastnikov) uporablja tudi za mednarodna letališča, poleg linijskih virov hrupa. Veljavna uredba je te pogoje uporabljala samo za linijske vire hrupa.
- Prehodne in končne določbe (23. člen):
 - Predlog uredbe nalaga upravljavcem obstoječih virov hrupa (ki potrebujejo okoljevarstveno dovoljenje) rok enega leta po uveljavitvi uredbe za vložitev vloge za spremembo okoljevarstvenega dovoljenja, da se uskladijo z novimi določbami. Ta del velja za 8 IED naprav, ki se jim dovoljujejo preseganja mejnih vrednosti za III. stopnjo varstva pred hrupom na fasadah stavb z varovanimi prostori.
 - Predlog uredbe uvaja visoke globe za neupoštevanje roka iz prejšnje alineje: od 75.000 do 125.000 evrov za pravne osebe in od 45.000 do 75.000 evrov za samostojne podjetnike posameznike oziroma posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost.
 - Predlog uredbe v 23. členu za teh 8 IED naprav določa, da se v okoljevarstvenem dovoljenju določijo čim strožje vrednosti kazalcev hrupa, ki jih je mogoče doseči z izvedenimi ukrepi, ob upoštevanju celega razpona kazalcev hrupa iz IV. stopnje varstva pred hrupom.

Mejne vrednosti za letališča po obstoječi uredbi in po predlogu uredbe smo zbrali v spodnji tabeli.

Vrsta letališča	Mejne vrednosti v dBA za III. stopnjo varstva pred hrupom						
	L _{dan}	L _{večer}	L _{noč}	L _{dvn}	L _{dan} konična	L _{večer} in L _{noč} konična	
Majhno letališče ¹ Obstoječa uredba	58	53	48	58	70	75	
Mednarodno letališče Predlog uredbe	65	60	55	65	70	75	
Vrsta letališča	Mejne vrednosti v dBA za IV. stopnjo varstva pred hrupom						
	L _{dan}	L _{večer}	L _{noč}	L _{dvn}	L _{dan} konična	L _{večer} in L _{noč} konična	
Mednarodno letališče Predlog uredbe, dovoljeno preseganje do naslednjih vrednosti	70	65	60	70	85	90	

Opomba 1: Za tri slovenska mednarodna letališča sedaj veljajo mejne vrednosti za manjša letališča, po predlogu nove uredbe bodo za njih veljala določila za večja letališča

Iz tabele je razvidno, da se za tri slovenska mednarodna letališča v Sloveniji povečajo mejne vrednosti za minimalno 7 dBA, kar je ogromno.

Poleg tega se po novem za mednarodna letališča mejne vrednosti hrupa ne določajo za kazalce hrupa na osnovi hrupa v enem dnevu, ampak v enem letu, torej povprečne vrednosti za 365 dni. Kar dodatno zviša mejne vrednosti za nepredstavljivo več dBA. Torej večje mejne vrednosti za 7 dBA + še dodatno večje mejne vrednosti zaradi upoštevanje povprečne vrednosti ne na dan, ampak na 365 dni.

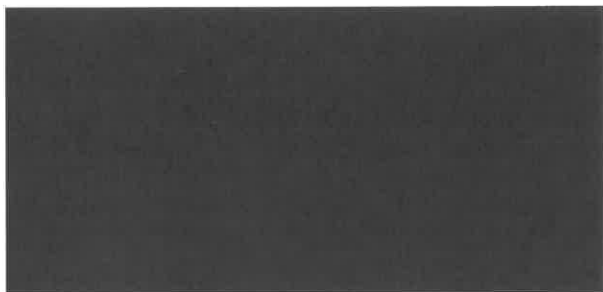
Poleg tega se za tri slovenska mednarodna letališča dovoljuje še preseganje že tako povečanih mejnih vrednosti do mejnih vrednosti do IV. stopnje, če so upoštevani tehnični, prostorski in ekonomsko upravičeni razlogi za zmanjšanje emisije vira hrupa in aktivne zaščite, če so na vplivnem območju:

1. na obstoječih varovanih prostorih načrtovani ukrepi pasivne protihrupne zaščite,
2. obstoječi varovani prostori že zvočno izolirani v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah,
3. obstoječi objekti, pri gradnji katerih bi obremenitev zaradi vira hrupa morala biti upoštevana, ali
4. izvedba ukrepov na obstoječih objektih zaradi njihovega slabega gradbenega stanja ni mogoča oziroma bi lahko ogrozila statično stabilnost stavbe z varovanimi prostori.

Po priporočilih WHO (Environmental Noise Guidelines for the European Region, WHO, 2018) se za letalski hrup priporoča doseganje naslednjih vrednosti hrupa:

- L_{noč}=40 dBA, kar je 15 dBA manj kot je predlog uredbe
- L_{dvn}= 45 dBA. Kar je 20 dBA manj kot je predlog uredbe.

Po priporočilih WHO letalski hrup nad priporočenimi vrednostmi za Lnoč in Ldvn povzroča škodljive učinke na zdravje ljudi.

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis

BARBARA
ŠKRABA
FLIS

Digitalno podpisal
BARBARA ŠKRABA
FLIS
Datum:
2025.09.15
16:06:06 +02'00'

Datum: 15. 9. 2025

Številka: 007-88/2025-1

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Langusova 4

1102 Ljubljana

gp@mope.si

Zadeva: Stališče SOS k osnutku nove Uredbe o mejnih vrednostih hrupa

Spoštovani!

V Skupnosti občin Slovenije v zadnjih letih posebno pozornost namenjamo sistemskim izboljšavam ureditve področja hrupa, saj se občine v praksi srečujejo z različnimi izzivi pri njegovi obravnavi.

Opozarjamo, da trenutno **ni enotnega državnega svetovalnega telesa**, na katerega bi se občine lahko obrnile za strokovno podporo in usmeritve pri obravnavi hrupa. Takšno telo bi bilo nujno potrebno, da bi občine pridobile jasne informacije o pravilnem pristopu k obravnavi hrupa v različnih okoliščinah.

V praksi prihaja do **različnega obravnavanja hrupa** – na primer hrup na javni prireditvi se obravnava drugače kot hrup, ki ga povzroča industrijski obrat (tovarna). Menimo, da takšna razmejitev ni ustrezna, saj je z vidika vpliva na kakovost življenja prebivalcev hrup vedno hrup, ne glede na njegov izvor. Potrebna je **celovita in usklajena obravnava hrupa** v zakonodaji in praksi.

Ugotavljamo, da bi bilo smiselno, da se podobno kot pri emisijah svetlobe (novela Uredbe o omejevanju svetlobnega onesnaževanja) tudi pri hrupu (osnutek nove Uredbe o mejnih vrednostih hrupa) uvede enaka časovno razločena obravnava delov dneva, saj to omogoča enotno in primerljivo obravnavo različnih vrst emisij energije.

Predlagane dopolnitve pomenijo pomemben korak k večji vključitvi lokalnih skupnosti v procese urejanja področja hrupa ter krepitvi zaupanja in sodelovanja med državnimi organi, lokalnimi skupnostmi in drugimi deležniki v prostoru.

S spoštovanjem,

Jasmina Vidmar, l.r.
generalna sekretarka SOS

Pripombe k predlogu Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Uvod

Predlog Uredbe je pripravljen brez trdnih strokovnih podlag in brez razvidne analize posledic posameznih rešitev. Čeprav je na voljo obsežna dokumentacija o vplivih hrupa na zdravje ljudi in na okolje, se Ministrstvo ni oprlo na te podatke niti ni izvedlo celovite presoje vplivov na zdravje, družbo in gospodarstvo. Obrazložitve posameznih

lenov so pomanjkljive, saj praviloma ne vsebujejo strokovnih argumentov, temve

zgolj povzemajo vsebino

lenov brez dodatne utemeljitve.

Predlog nove Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju je pripravljen na na

in, ki ne odgovarja na dejanske težave, s katerimi se soo

amo prebivalci urbanih obmo

ij. Hrup iz prometa, gostinskih lokalov, prireditev ter razli

nih tehni

nih naprav (toplotne

rpalke, klimatske enote, ventilacijski sistemi, agregati) ni le mote

dejavnik, ampak eden najbolj razširjenih okoljskih dejavnikov tveganja za zdravje.

Znanstvene ugotovitve so jasne: dolgotrajna izpostavljenost hrupu pove

uje tveganje za sr

no-žilne bolezni, kroni

ni stres, depresijo, kognitivne motnje pri otrocih ter trajne motnje spanja. Najnovejši podatki **Evropske agencije za okolje (EEA, 2025)** kažejo, da je ve

kot **30 % Evropejcev** še vedno izpostavljenih ravnem hrupa nad priporo

ili **Svetovne zdravstvene organizacije (WHO)**. Samo hrup iz cestnega prometa presega dovoljene ravni pri ve

kot **92 milijonih ljudi**, kar povzro

i približno **66.000 prezgodnjih smrti letno** in ekonomsko breme v višini **95,6 milijard EUR**, kar predstavlja **0,6 % BDP EU/EEA**.

Prav nizkofrekven

ni hrup (10–200 Hz), zna

ilen za tehni

ne naprave in glasbene dogodke, je v mestih še posebej problemati

en, saj se zaradi resonance v zaprtih prostorih dodatno oja

a in povzro

a ve

je zdravstvene obremenitve. To potrjujejo tudi novejša raziskava (Fenech, Clark in Rodgers, 2022), ki kažejo, da je obremenjenost prebivalcev s prometnim hrupom višja od dosedanjih ocen, ter meta-analize (Applied Sciences, 2025), ki poudarjajo pomen kratkotrajnih in kumulativnih obremenitev.

Smernice WHO (2018) za evropsko regijo že od leta 2018 določajo,

da raven hrupa ponoči

ne sme presegati **40 dB**, saj vse nad to mejo pomeni znatno tveganje za zdravje. Leta 2024 je WHO objavila dodatno poročilo o *disability weights* za zdravstvena stanja, povezana s hrupom (npr. motnje spanja, motnje po

utja zaradi hrupa), kar omogoča

bolj natančno

ocenjevanje

bremana bolezni. Rezultati potrjujejo, da imajo celo nižje ravni hrupa merljiv vpliv na kakovost življenja in zdravje, kar dodatno krepi nujnost strožjih mejnih vrednosti in upoštevanja kumulativnih učinkov.

Ker se zdravstvena tveganja že danes jasno kažejo, bi morala biti prenova Uredbe priložnost za temeljito posodobitev standardov. Žal pa predlog ohranja obstoječe

in pomanjkljivosti, kar pomeni nadaljevanje protistavne in strokovno neutemeljene stanja.

Ključne

na pripombe k posameznim

točkam

3.

1. člen – definicija vira hrupa

Definicija je preve

ozka in dopuša

arbitrarne razlage. Gostinski lokali, glasne prireditve in tehni

ne naprave v urbanem okolju so v

večinah zajete, drugi

pa ne – celo ista naprava (npr. toplotna

izmenjava) je lahko obravnavana različno

odvisno od lastništva ali dejavnosti. Takšna ureditev ustvarja pravno negotovost in krši načelo

enakega varstva pravic.

▫ Najnovejša študija (BMC Public Health, 2024) potrjujejo, da nizkofrekven

ni hrup bistveno vpliva na kognitivne funkcije. Izključuje

pa tudi tveganje, ki pomeni ignoriranje znanstvenih dokazov.

Predlog: definicija vira hrupa mora vključiti

vsake vrste naprave in dejavnosti, ne glede na namembnost ali lastništvo, ter izrecno zajemati nizkofrekven

ne in ob
asne vire.

5.

len – mejne vrednosti

Mejne vrednosti so previsoke in niso skladne s priporo
ili WHO. Uporaba izklju
no dBA vrednotenja izlo
a nizke frekvence, ki so za prebivalce pogosto najbolj obremenjujejo
e. Poleg tega uredba ne dolo
a absolutnih zgornjih meja za koni
ne ravni, kar omogo
a, da kratkotrajni presežki, ki so najbolj škodljivi, ostanejo nereflektirani.
□ EEA (2025) ugotavlja, da prav nizkofrekven
ne obremenitve v urbanih okoljih povzro
ajo najve
je tveganje za zdravje in kakovost življenja, zlasti v povezavi z motnjami spanja in sr
no-žilnimi boleznimi.

Predlog:

- dolo
- itev absolutnih zgornjih mej za koni
- ne ravni hrupa,
- uvedba merjenja v dB/dBZ, ki zajema celoten frekven
- ni spekter,
- znižanje mejnih vrednosti na priporo
- ila WHO.

6.

len – metodologija ocenjevanja

Uporaba standardov SIST ISO 1996-1/2 in metode Cnossos-EU je problemati
na, ker:

- niso javno dostopni (kršitev Aarhuške konvencije),
- ne zajemajo celotnega frekven
- nega spektra (omejitev na pas 63 Hz – 8 kHz izklju

- uje nizkofrekven
- ni hrup pod 63 Hz in visoke frekvence nad 8 kHz),
- temeljijo na povpre
- nih vrednostih, ki prikrivajo kratkotrajne presežke in kumulativne u
- inke, zna
- ilne za urbano okolje.

▮ Najnovejša meta-analiza (Applied Sciences, 2025) potrjuje, da prav kratkotrajni in kombinirani vplivi povzroajo najve

je zdravstvene posledice, ki jih sedanja metodologija ne zazna.

Predlog: metodologijo je treba dopolniti tako, da vklju

uje celoten frekven

ni spekter (dB/dBZ), koni

ne ravni in kumulativne u

inke ve

virov, ter da so metode javno dostopne in transparentne.

14.

len – obratovalni monitoring

Monitoring je omejen predvsem na promet, medtem ko so gostinski lokali, tehni

ne naprave in prireditve prezrti. Meritve na tri ali pet let pa so tako redke, da ne omogo

ajo pravo

asnega ukrepanja.

▮ **EEA (2025)** opozarja, da prav urbana obmo

ja z ve

viri hrupa zahtevajo sistemati

no in redno spremljanje, sicer prebivalci ostajajo brez zaš

ite.

Predlog: monitoring naj zajema vse urbane vire hrupa, vklju

uje redne no

ne meritve, upošteva kumulativne u

inke in zagotavlja javno objavo rezultatov.

Zaklju

ek

Predlagana uredba ne zagotavlja u

inkovitega varstva pred hrupom v urbanem okolju. Namesto da bi sledila sodobnim znanstvenim dokazom in priporo

ilom WHO, ohranja previsoke mejne vrednosti, ignorira nizkofrekven

ni in kumulativni hrup, dopuš

a arbitrarne izjeme ter uvaja monitoring, ki je prepozen in preve

omejen.

Takšna ureditev pomeni nadaljevanje prakse, v kateri so interesi povzro

iteljev hrupa postavljeni pred pravico prebivalcev do zdravega življenjskega okolja, ter je zato v neskladju z ZVO-2, Aarhuško konvencijo, Ustavo RS in Evropsko konvencijo o

lovekovih pravicah.

Če želi Slovenija zagotoviti varno bivalno okolje in skladnost z mednarodnimi obveznostmi, mora uredba:

- dolo
- iti jasne in znanstveno utemeljene mejne vrednosti,
- vklju
- iti nizkofrekven
- ni in definirati koni
- ni hrup,
- obravnavati kumulativne u
- inke,
- zagotoviti redni in javno dostopen monitoring vseh virov hrupa,
- ter jasno dolo
- iti, da stroške ukrepov nosijo povzro
- itelji, ne prebivalci.

Samo s takšno prenovo bo uredba postala u

inkovit instrument varstva zdravja in kakovosti življenja vseh prebivalcev, tudi tistih, ki živijo v urbanih okoljih.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

Hajdrihova ul. 2a, 1000 Ljubljana

T: 01 478 80 02
E: gp.drsl@gov.si
www.di.gov.si

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1535 Ljubljana

gp.mope@gov.si

Številka: 35401-1/2025/188 (906)
Datum: 28. 8. 2025

Zadeva: Predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa

Zveza: javna obravnava predloga Uredbe (evid. vlad. akta št. 2025-2570-0038)

Spoštovani,

na portalu E-uprava je bil 30. 7. 2025 objavljen predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa (evidenca vladnega akta št. 2025-2570-0038). Skladno z objavo je rok za oddajo pripomb in predlogov 15. 9. 2025.

Po pregledu objavljenega gradiva ugotavljamo, da se s predlogom in z obrazložitvijo členov predloga strinjamo.

Prosim Vas, da se postopki pri sprejemanju predmetne uredbe pospešijo, ker njeno neskladje z ustavo vpliva tudi na izvajanje nalog Direkcije RS za infrastrukturo, v zvezi z gradnjo, vzdrževanjem in varstvom glavnih in regionalnih cest, vzdrževanjem državnega kolesarskega omrežja in gradnjo, nadgradnjo in obnovo javne železniške infrastrukture.

Lepo pozdravljeni!

Karmen Cerovac Letonje, univ. dipl. geog.
višja svetovalka I
Sektor za investicije v ceste

Simon Mlekuž, univ. dipl. ekon., dipl. inž. grad.
sekretar
vodja Sektorja za investicije v ceste

Karmen Praprotnik
direktorica

V vednost:

- DRSI: g. Ozimič
- DRI: g. Rozman (MR-125), arhiv PTPP

Identifikacijska številka za DDV: SI75827735, matična št.: 5300177,
št. računa pri Banki Slovenije: SI56 0110 0630 0109 972

